

KONCEPT LIKVIDNOSTI

Banke u tržišnoj ekonomiji moraju da permanentno obezbeđuju dnevnu likvidnost u svom poslovanju. Održavanje likvidnosti banke smatra se osnovnom prepostavkom za održivost banke na finansijskom tržištu. Najkraće formulisano, likvidnost banke je njena sposobnost da izvršava svoje obaveze o rokovima dospeća. Obaveze banke odnose se na deponente i na kreditore banke.

Građani ulažu novčana sredstva na depozite kod banke - s tim da ti depoziti mogu da budu po viđenju ili sa određenim rokovima dospeća — polazeći od uverenja da će im banka staviti na raspolaganje novac u skladu sa rokovima iz ugovora o depozitu. Dogod je banka likvidna, deponenti ne moraju da brinu za svoj novac. Stoga je jasno da likvidnost banke predstavlja osnovu za normalno funkcionisanje depozitnog mehanizma kod svake banke.

Pozicija likvidnosti banke proističe pre svega iz njene bilansne strukture. U *aktivi* bilansa banke nalaze se instrumenti sa različitim stepenom likvidnosti: na jednom kraju skale nalaze se najlikvidne pozicije (npr. novac na računu kod centralne banke), a na drugom najnelikvidnije pozicije (npr. zgrada sa opremom itd.). U *pasivi* bilansa banke, neke obaveze banke su likvidne, što znači da pove-rioci mogu u svakom momentu ili u kratkim rokovima da traže novac u vezi sa depozitima ili kreditima.

Vanbilansne pozicije banke takođe mogu da utiču na likvidnost banke. Kreditne linije mogu u većoj ili manjoj meri da budu iskorišćene i to u vremenskom profilu koji unapred nije potpuno saglediv.

Problem održavanja perfektne likvidnosti banke u tržišnoj ekonomiji otežava činjenica da su banke takve finansijske institucije koje — u procesima konverzije depozita u kredite — vrše ročnu transformaciju.

Ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno je povezana sa funkcionalnim karakteristikama poslovanja bankarskih institucija. U praksi je skoro nemoguće da banka ima potpunu ravnotežu između depozita i kredita u ročnoj dimenziji. Međutim, ročni debalansi između izvora i plasmana sredstava moraju da budu pod kontrolom bankarskog mennd-/menta, kako bi se operativno obezbedila likvidnost bankarske institucije.

Nelikvidnost banke može da nastane ukoliko ona postane nesolventna, što znači da je vrednost njene aktive manja od vrednosti njenih obaveza. U tom slučaju banka je praktično izgubila u celosti svoj akcionarski **kapital**, pa eventualno može da se nalazi čak u negativnoj zoni. Normalno je očekivati da nesolventna banka mora da bude i nelikvidna već iz razloga što pri prvim signalima na tržištu da se banka približava zoni nesolventnosti, dolazi do povlačenja depozita i uskraćivanja davanja novih kredita toj banci.

Koncept likvidnosti banke bitno se menja u institucionalnom okruženju u kojem banke posluju na razvijenim finansijskim tržištima. U tradicionalnom institucionalnom okruženju banke su funkcionalno bile odvojene od nerazvijenog finansijskog tržišta. U

tom kontekstu istovremeno je bilo relativno lakše i teže održavati likvidnost banke. Relativno lakše zbog toga što su izvori nelikvidnosti bili skoro isključivo vezani za neto odliv depozita iz konkretnе banke. Međutim, u savremenom kontekstu finansijskog tržišta, postoji *povećani rizik* da likvidnost banke bude ugrožena. Dovoljno je pomenuti samo vanbilansne obaveze koje mogu da budu aktivirane u svakom momentu kao i rizik da se prekine dalje zaduživanje banke na finansijskom tržištu.

Najgora pozicija u koju banka u savremenoj tržišnoj strukturi može da upadne jeste da bude uključena u finansijsko tržište i da preko tzv. upravljanja pasivom obezbeđuje dodatni kvantum likvidnosti u momentima kada je to potrebno, ali da sticajem određenih okolnosti izgubi svoju kreditnu sposobnost na tržištu. Tada banka nije u stanju da revolvira ili refinansira svoje dospele obaveze, a pogotovo nije u stanju da poveća nivo svog zaduženja na finansijskom tržištu. Ukoliko dođe do negativne presude finansijskog tržišta o likvidnosti neke banke, njoj se **zatvara** pristup na finansijsko tržište. U tom slučaju banka jedino može da traži dobijanje kredita za likvidnost kod centralne banke. Međutim, centralna banka u takvim slučajevima može da diktira rnenadžmentu banke da restrukturira svoj bilans kako bi banka povratila finansijsku snagu.

STRATEGIJE LIKVIDNOSTI

Strategija kratkoročnih komercijalnih zajmova (traditional commercial loan theory)

To je bio dominantni koncept kreditne politike komercijalnih banaka u **XIX veku**. Po ovom konceptu, banke održavaju svoju solventnost i likvidnost ukoliko depozitui potencijal plasiraju isključivo u obliku kratkoročnih kredita privredi. Radi se o kratkoročnim bankarskim kreditima do 90 dana koji su pokriveni robnim menkama. Komercijalne banke daju kratkoročne kredite preduzećima time što kupuju (diskontuju) robne menice i tako postaju menični poverioci s tim da o roku dospeća naplaćuju menice od meničnih dužnika. Pri tome je postojala mogućnost da banka može da izvrši **rediskont** robnih menica, tj. Da ih prodaje pre roka dospeća nekom drugom poveriocu ili centralnoj banci.

U tom periodu su komercijalne banke svoje depozitne potencijale formirale skoro isključivo na bazi depozita po viđenju. Pošto se radi o vrlo kratkoročnim obavezama banke, to je bila prihvaćena koncepcija da banke mogu da plasiraju sredstva samo u vidu kratkoročnih bankarskih kredita. Vremenski okvir od 90 dana bio je ocenjen kao dovoljan da bi se izvršila konverzija robnih zaliha u novac kod kreditiranih preduzeća, čime bi bila stvorena finansijska osnova za vraćanje kredita banci. Time je formiran i mehanizam automatske likvidacije konkretnih kreditnih transakcija uporedno sa prestankom potrebe za obrtnim sredstvima kod preduzeća u vezi sa privremenim povećanjem zaliha.

Problem nelikvidnosti banke bi u gornjem mehanizmu mogao da nastane ukoliko bi došlo do neto smanjenja depozita kao izvora bankarskih resursa. U tom slučaju komercijalna banka bi mogla da traži kredit za likvidnost kod centralne banke kako bi premostila privremenu neravnotežu između depozita i kreditnih plasmana.

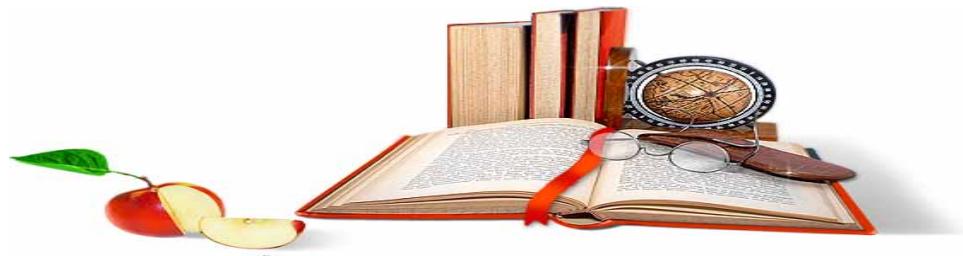
---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU
WWW.MATURSKI.NET ----

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com